

17.1.2023

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
Yksityisoikeus ja maksukyvyttömyys -yksikkö
Lainsäädäntöneuvos Markus Tervonen

Talousvaliokunnalle

Oikeusministeriön lausunto talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sijoituspalvelulain ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi (HE 278/2022 vp)

Talousvaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä kirjallista lausuntoa otsikkoasiassa. Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Lakiehdotusten taustalla olevan hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä ja asetusten (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 sekä direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta annetun asetuksen (EU) 2022/858 (jäljempänä "DLT-pilottiasetus") tavoitteena on varmistaa, että unionin rahoituspalvelulainsäädäntö soveltuu digiaikaan. Hajautetun tilikirjan ns. lohkoketjuteknologiaan perustuvien rahoitusmarkkinoiden palvelujen tarjoaminen on toistaiseksi ollut vähäistä. Tämän on esitetty johtuvan muun muassa uusien teknologioiden käyttöönottoa rajoittavasta sääntelystä ja sääntelyn puutteista johtuvasta oikeudellisesta epävarmuudesta.

DLT-pilottiasetuksella sallitaan lohkoketjuteknologiaan perustuvien selvitystoiminnan ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän markkinainfrastruktuurien poikkeaminen väliaikaisesti tietyistä EU:n rahoituspalvelulainsäädännön vaatimuksista. Edellytyksenä on toimivaltaisen viranomaisen lupa, jonka myöntäminen edellyttää mm. riittävien korvaavien toimenpiteiden toteuttamista sekä toiminnan järjestämistä ja poikkeustilanteita koskevien erityisten suunnitelmien laatimista.

Lakiehdotusten valmistelun yhteydessä ei tiettävästi ole tullut tietoon konkreettisia lohkoketjuteknologian kokeiluhankkeita ja niihin liittyviä asetuksessa tarkoitettua

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

poikkeusluvan tarpeita. DLT-pilottiasetuksen mukaisten poikkeuslupien määräaikaaisuudesta sekä lohkoketjuteknologian nykyisestä kehitysvaiheesta voi seurata, että asetuksen soveltamistilanteet jäävät käytännössä vähäisiksi. Tämän johdosta oikeusministeriö kannattaa lakiehdotuksen valmistelussa omaksuttua ratkaisua lainvalmistelun rajoittamisesta lähinnä välttämättömän asetusta täydentävän sääntelyn antamiseen. Laajemman sääntelyuudistuksen tarvetta voidaan jatkossa selvittää lohkoketjuteknologian kehityksestä, DLT-pilottiasetuksen vaikutuksista ja mahdollisesta EU- tai muun kansainvälisen sääntelyn kehittymisestä saatavien tietojen perusteella. Valittu sääntelyratkaisu korostaa Finanssivalvonnan roolia DLT-pilottiasetuksen mukaisten poikkeuslupien myöntämisessä ja poikkeusluvan perusteella mahdollisesti harjoitettavan toiminnan valvonnassa.

Oikeusministeriö on aiemmin esityksen valmisteluvaiheessa antamassaan lausunnossa esittänyt arvioitavaksi osakeyhtiölain muuttamista siten, että DLT-pilottiasetuksessa tarkoitetun poikkeusluvan perusteella pidettävään selvitysjärjestelmään liittymisestä olisi määrättävä osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä. Jatkovalmistelussa osakeyhtiölakiin on esitetty lisättäväksi uusi nimenomainen säännös (osakeyhtiölain 3 luvun 14 d §), jonka perusteella lain arvo-osuusjärjestelmää koskevia yhtiöoikeudellisia säännöksiä sovellettaisiin myös silloin, kun yhtiön osakkeet liitetään DLT-pilottiasetuksen sallimaan lohkoketjupohjaiseen selvitysjärjestelmään. Säännös selventää osakeyhtiölain soveltamista sekä edellä mainitun oikeusministeriön esittämän huomion että mahdollisten muiden DLT-pilottiasetuksen soveltamiseen liittyvien seikkojen osalta.